

МАНАЛЛА

Ўзбекистон "МАНАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

№ 17-18 (149-150)

2000 йил 1 март, чоршанба

Газета 1996 йил январь ойдан чиқа бошлаган

Сотувда эркин нархда

Соғлом авлод керак ВАТАНГА

Мамлакатимиз Президентини Ислам Каримов ташаббуси билан 2000 йил мамлакатимизда «Соғлом авлод йили» деб эълон қилинган, бу халқимиз томонидан алоҳида мамнуният билан қутиб олинган экан, демак унинг амалиёти учун жонфидолик ҳар биримизнинг бурчимиздир.

Президентимизнинг «Соғлом авлод» давлат дастурини бажаришга доир белгилаб берган устувор йўналишлари:

1. Балоғат ёшига етган қизларимизни мактабдаёқ оилавий ҳаётга психологик, жисмоний ва тиббий жиҳатдан тайёрлашни йўлга қўйиш.
2. Ёшлар ўртасида соғлом оила тушунчасини тарғиб этиш, улар саломатлигини, бир-бирига тиббий ва жисмоний жиҳатдан мослигини ўрганиш.
3. Ҳомилдорлик ҳамда фарзанд туғилиши пайтида она ва бола саломатлигини назорат қилиш, мустақкамлаш ва сақлаш.
4. Бир ёшгача бўлган болаларнинг саломатлиги, тарбиясига махсус эътибор бериш.
5. Бир ёшдан беш-олти ёшгача бўлган даврда бола саломатлигини мустақкамлаш, тарбиясини тўғри ташкил этиш.
6. Ногирон болаларни давлат томонидан ҳимоялашни кучайтириш, уларнинг жамиятнинг тўлақонли аъзоларига айланиши учун шарт-шароит яратиш.

Бу борада Юртбошимизнинг ўзи ташаббускорлик кўрсатаётганлиги сир эмас. Яқинда Оқсарой қароргоҳида «Соғлом авлод» давлат дастурини бажаришга оид ишларни мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Республика комиссиясининг мажлисида Президентимиз бу борадаги йўналишларни аниқ-ойдин белгилаб берди. Юртбошимиз томонидан ушбу мажлисда санаб ўтилган олти йўналиш бу борада мутасадди бўлган вазирилик, идора ва ташкилотлар, жамоат бирлашмалари, илмий муассасалар ҳамда барча кишиларимизда катта масъулият ҳиссини уйғотади.

Бола ўзи катта бўлаверади, деманг

Зурриёнинг соғлом, баркамол, истеъдодли бўлиб етишишини ҳамма истайди. Ўзимиз эришолмаган пилалоя чўққилари салтанатининг эгаси бўлишни фақат фарзандларимизга тилаймиз. Болаларимиз эса бунга қобилиятлими?

Уларни ноёб истеъдод эгаси қилиб тайёрлашда биз ота-оналарнинг хизмати қанча бўлиши мумкин? Бу ҳақда невропатолог, психиатр шифокор, тиббиёт фанлари номзодаи Журъат УМАРГАЛИЕВнинг фикри шундай:

Иморатни устқурма-фундамент кўтариб тургани сингари, инсонни ҳам унинг дастлабки ривожланиш онлари аниқ белгилаб беради. Шуларни назарга олиб, фарзандларнинг қувноқ, ортиқча асабий бўлмаган муҳитда улғайиши кўп самаралардан ваъда беришини эслатиб ўтиш жоиз. Лекин ҳар бир оиладан машхур шоир чиқариш осон иш эмас. «Қобулнома»да ва бошқа қатор адабиётлардан ҳам инсонда туғма ва ҳаёт давомида ортирилган ақлзаковат мавжуд бўлиши эслатиб ўтилади.

Фарзандимиз ёш, саволлари кўп. Лекин бу «ақлли» саволлар биз - иншоидан чарчаб келган ота-оналарга ҳар доим ҳам ҳунига ёқмайди. Саволлар қуршовида қолган катталар шундай кезларда нима қилиши керак?

(Давоми 2 - бетда)

2 - саҳифада

Муборак ҳаж зиёрати олдидан

Муқаддас сафар муборак бўлсин

Республикамизда бу муҳим воқеа, яъни зиёратга ҳозирлик энг сўнгги босқичга кирди. Мухбиримиз Ўзбекистон Мусулмонлар идораси раиси, муфтий Абдурашид қори Абдумўмин ўғли БАҲРОМОВ билан ана шу ҳақда суҳбатлашди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирилар Маҳкамасининг қарорига биноан бу йилги ҳаж зиёратига бориш учун ариза берган номзодларни адолатли равишда танлаб олиш, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш ташкилотлари орқали амалга оширилган бўлди. Номзодларни танлаш маҳалла оқсоқоллари ҳамда имому хатибларнинг биргаликда кўриб чиқадиган ишига айланди. Шу йўл тўғри ва адолатли эканлигига барчамиз шохид бўлмоқдамиз.

Яна бир нарсани айтиб ўтишни жоиз деб биламан. Шу кунларда бўлажак ҳожиларимиз Муборак ҳаж сафари олдидан кулгўл заминимизда туғилиб вояга етган, улуг номларини бутун ислом дунёси чексиз эҳтиром билан тилга оладиган Имом ал-Бухорий, ат-Термизий, Хожа Баҳоуддин Нақибанд, Аҳмад Ясавий ва уларга ўхшаш пири қомилларимиз мақбараларини муқаддас жойларини ҳам зиёрат қилишга улгурдилар.

Тажрибалардан келиб чиққан ҳолда шунини таъкидлаш лозимки, зиёратчилар орасида

кекса ёшга бориб, хасталаниб қолган отахон ва онахонларнинг бўлиши кўп ноқулайликлар келтириб чиқаради. Шунинг учун уламоларимиз жойларда ҳаж мавсуми ҳақида тушунириш ишлари олиб борганда, мақсатини ана шу томонига алоҳида диққат эътиборни қаратдилар. Очигини айтиш керакки, ўтган йилги ҳаж сафари давомида зиёратни ихтиёр қилиб, Саудия Арабистонига борганлар ичида хасталик туфайли ҳаж амалларини бажара олмай беморхоналарда даволаниб, қайтиб келиш ҳоллари ҳам учради.

Ўтган йилларнинг тажрибасидан келиб чиққан ҳолда, ҳожилар 50 кишилик гуруҳларга бўлиниб, бутун мавсум давомида гуруҳидан ажралмаслиги, гуруҳ раҳбарининг барча кўрсатмаларини бажариши ҳаж ибодатининг мукамал ўтишига ҳайрли омил бўлади.

Саудия Арабистонининг иқлим шароити ва урф-одатларидан келиб чиққан ҳолда олдидан тиббий кўрикдан ўтиш, махсус инъекциялар қабул қилиш, ўзи билан истеъмоқ қиладиган озиқ-овқат олмаслик, энг муҳими соғлиғига

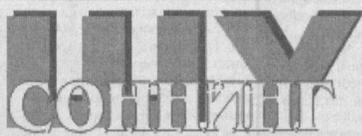
эътибор бериш, бедорлик, кўп юриш ва чарчашлардан, офтоб уришидан сақланиш, сарф-харажатларини тежамли қилиш талаб ва тавсия этилади.

Масаланинг бу томонини айтиб ўтишимнинг сабаби бор, албатта. Сафарга отланганлар ҳажнинг вожиблари бўлган Сафо ва Марва тепаликлари орасида сазай қилиши, Арафот ва Муздалифда туриши, Маккаи муқаррама ва Мадинаи мунавварани зиёрат қилишлари учун, биринчи навбатда соғлом бўлишлари лозим.

Ҳожиларимизга барча бу амалларни адо этишда Саудия Арабистонига олдидан дам жўнаб кетган Ишчи гуруҳ аъзолари бош-қош бўладилар.

Ҳаж мавсуми 22 кун давом этади. Зиёратга кетиш 2 мартдан 7 мартгача, қайтиш эса 23 мартдан 30 мартгача амалга оширилади. Барча юртдошларимизга ушбу муқаддас сафар муборак бўлсин. Зиёратчиларимиз барчалари ҳаж сафарига соғ бориб, омон қайтиб келинлар.

Вассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракатуҳ. Фахриддин ПАРПИЕВ суҳбатлашди.

2-саҳифасида:

- Бола ёрув оламга келди. Дастлабки йил унинг учун дунё билан танишув, баъзи қийинчиликларга қарши олишув даври бўлиб ҳисобланади. Бу «кураш»да гўдакларга ёрдам бериш ҳар биримизнинг бурчимиздир.
- Тарбияда биз болалар олдига жуда кўп деворлар-ихоталар қўйиб ташлаيمиз... ваҳоланки, мункиллаб қолган бувиларнинг набирасини етаклаб машғулот-машғулот юрганини кўрсам, кўзим қувонади, дейди психиатр Ж. Умаргалиев.
- «Қудам қизимни келин қилманса, мен ҳам қизига кун бермайман».
- Мункиллаган қария ва уч забардаст, ногирон ўғил...
- Тўй-ҳашамлар комиссия назоратида. Афсус...
- Огоҳлиқдан бани башар оёққа қалқди - қалблар уйронди.
- Ёллашга эмас, чорлашга муносибимиз.

3-саҳифасида:

- Сосоний подшоҳлари Наврўз байрами кунларида олти кунда олти тоифа халқни йиғиб, уларга тортиқ улашганлар.
- 01 огоҳлантиради: мулкимиз-бойлигимиз.
- Президентнинг Давлат стипендиясини олиш осон иш эмас. Лекин унинг имтиёзлари бекиёс.
- Оқсоқол - у қандай одам бўлиши керак: мунозара давом этади.

4-саҳифасида:

- «Фарзанд омонат, унга хиёнат қилиб қўйдингизми, қариганда пушаймон бўласиз», - дейди Фозил қори Ёсин ўғли ҳазратлари.
- Баҳор сенга ўхшайди...
- Ўйин шarti - ҳушёрлик. Агар ўтирган бола орқасига рўмолча ташланганини билмай қолса, ўша бола эътиборсизлиги учун жазоланади.
- «Чап-чап-чап» деган билан қариедан халос бўлиш мумкин эканми?
- Одамлар ва одатлар.
- Навоий дostonлари - балет учун муносиб либретто!

Қалбларда унди баҳор

Юртимизга яна баҳор келди. «Баҳор келди!». Қалбда ҳаприққан бу ибора шу заминга оғи тегиб турган одам борки, унинг тилида тақрор-тақрор айтилаверади. Бу ибора бу юртда минг йил, ўн минг йил бурун ҳам бир хил сўзларда айтилди. Лекин бу сўзларга қориган ҳислар ҳар замонда ҳар хил эди.

«Хайрият, баҳор келди-я». Бу юзлаб йиллар бурун қиш-қировли кунлар суйгани қақшатган, танаси егулик дармонига зориққан бандасининг шукронаси бўлса, «Яна баҳор келди...» деган илиққина нафасдан халқимиз собиқ шўролар тузуми даврида баҳорга боғлиқ қадриятларини қўмсаб, етолмаганини ҳис қилиш мумкин. Булар ўтди. Бугун эса «Келди баҳор - олам чарогон!» дея ҳам энтиқиб, ҳам қувониб айтаемиз. Бу сўзлар шунинг учун баралла янграйдик, улар изидан «Мустақил юрт баҳори келди», «Наврўзи олам муборак!» каби ҳаётбахш ибораларни қўша оламиз. Нафақат қўша оламиз, биз шундай ифтихорли, гурурли туйғулар билан яшаймиз баҳорда. Баҳорда биз халқимизнинг асрлар зарбилан сўнмаган ва синмаган кадр-қимматимизни ўз-ўзимизга (ҳа, аввало ўз-ўзимизнинг қалбимизга) кўз-кўз қиламиз, сўнг эса 70 йилдан кўпроқ кўринмас қалин деворлар билан ўралган чегаралар, ўрнидаги нафис, кўзга кўрингудек ойналарда бутун оламга кўринади, бу бахт, олам аҳли бизнинг мунав-

вар чехраларимизга кўз тикиб ҳавас қилса, не ажаб. «Дов-дарахтлар уйғонапти» деймиз бугун тонгда турибоқ. Сиз ўзингизнинг қалбингизга ҳам бир қаранг. У ҳам Мустақил юрт туйғуларидан ҳаққириб, куртакланмоқда-ку!? Аслида дарахтлар рамз, қалб мавжудлик эмасми? Йўқ, йўқ, асло мени сўзларимдан қайтарманг, мен адашмадим, агар қалб уйғонмаса, дарахтлар уйғонмайди. Тасаввур қилинг: ниятида яхшилик йўқ, келажакка ноумид қалб учун баҳор нимаю, қаҳратон қиш нима? Ёруғ кун билан зулмат нима? Хуллас, қалблар ҳарорати баҳорни уйғотаяпти. Мен бугун тонгда туриб, ўз ҳовлимда дов-дарахтларни уйғотдим, сиз ҳам шундай қилдингиз. Шу бугун тонгдаёқ юрт эгаси - халқимиз ардоғидаги Президентимиз ўз ардоғидаги юрт узра баҳор нафасини сочиб юборди. Юртбошимиз қалбдаги ҳаётбахшлик, ўз халқига яхшилик нияти юрт довдарахтига инди, юрт баҳори шаклланди. Мустақил юрт баҳори муборак, мустақил юрт аҳли!

СОҒИНТИРИБ КЕЛАДИ БАҲОР

Гулга кон юртимга баҳорлар қайтар, Куртаклар безайди ҳар бутоқ, шохни. Еллар қулоғимга шивирлаб айтар Боболардан қолган қадим қўшиқни. Соғинтириб келади баҳор.

Майсалар саф тортар ёш аскарлардай, Қирлар тўлиб кетар баҳор сенига. Чуғурлашдан тўхтаб, бир асрор бордай, Қушлар қулоқ тутар қизлар ганига. Соғинтириб келади баҳор.

Баҳорни қаршилар мўйсафид тоғлар, Қорлар дош беролмай кетарлар ёниб. Ҳижрон азобидан куйган қирғоқлар Шалола васлига тўярлар қониб. Соғинтириб келади баҳор.

Баҳорни соғинган рўйи заминдан, Рутубат чекина, чарақлар офтоб. Баҳор олганмикан андоза сендан, У ҳам сенга ўхшар мисоли моҳтоб. Соғинтириб келади баҳор.

Томир ҚУРБОН.

Наврўзга ҳозирлик

Самарқанд шаҳридаги «Урмон» маҳалласида Наврўз байрамини ўтказишга тайёргарлик қилини олиб борилмоқда.

Маҳаллада мунтазам равишда ҳар ҳафтанинг шанба кунин «Озодалик кунин» ўтказилиб келинмоқда. Наврўз байрамини кунигача маҳаллада камияда 1000 донна мевали ва яна шунча манзарали кўчат ўтқазилди, барча сув йўллари тартибга келтириш тадбирлари белгиланди. Маҳалла фаолларидан Санобар Иброҳимова, Абдулла Халилов, Фурқат Миноров, Раҳим Халиловлар маҳаллада ўтказилаётган барча тадбирларга жонқувват билан бошқош бўлмоқда.

Иноят НЕЪМАТОВ. Сийб тумани.

Бўлажак ҳожилар билан учрашув

Тошкент шаҳар ҳокимлиги, шаҳар Ҳаж комиссияси ташаббуси билан пойтахтлик ва Тошкент вилоятининг бўлажак ҳожилари билан учрашув ўтказилди.

Бўлажак ҳожиларимизга мазкур фарз амалларнинг асосий арқонлари, Саудия Арабистонини Подшоҳининг ҳукумати томонидан қўйилган мажбуриятлар ҳақида республика Вазирилар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита раисининг ўринбосари Шоҳзим Миноваров атрофича ахборот берди. Бўлажак ҳожиларимизни қизиқтирган са-

воллар асосида суҳбатлар ўтказилди.

Бундан ташқари, муборак сафарни рисоладагидек амалга ошириб келишлари учун йиғилганларга махсус китоб-қўлланмалар топширилди ҳамда Саудия Арабистонидан тайёрланган фильм намойиш этилди.

«Туркистон-пресс»

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00123-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148
Хомий: «Матбуот тарқатуви» ҳиссасдорлик жамияти

Мақола ва хабарлар мазмунини, факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар.

Таҳририят манзили: Тошкент, Навоий кўчаси, 18 «А»-уй ва Матбуотчилар кўчаси, 32-уй. 622, 635-хоналар.

Хатлар учун: 700011, Тошкент-11, а/қ 7168

Телефонлар: Хатлар бўлими: 136-67-62, масъул котиб 144-34-24 ижодий бўлимлар - 144-23-90.

Қабулхона - 144-23-34, 133-39-89.

E-mail: mahalla@gazeta.silk.org

